

Eduard Droberjar
Balázs Komoróczy
(eds.)

**PŘÍSPĚVKY K POZNÁNÍ
BARBARSKÝCH KOMUNIT**
(Archeologie barbarů 2016 a 2018)

Eduard Droberjar – Balázs Komoróczy (eds.)

PŘÍSPĚVKY K POZNÁNÍ BARBARSKÝCH KOMUNIT
(Archeologie barbarů 2016 a 2018)

SPISY ARCHEOLOGICKÉHO ÚSTAVU AV ČR BRNO 70

Odpovědný redaktor:

Lumír Poláček

Předseda ediční rady Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i.:

Šárka Krupičková

ISSN 1804-1345

PŘÍSPĚVKY K POZNÁNÍ BARBARSKÝCH KOMUNIT
(Archeologie barbarů 2016 a 2018)

Eduard Droberjar – Balázs Komoróczy (eds.)

Kniha vyšla v rámci programu podpory dlouhodobé výzkumné činnosti Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. (RVO: 68081758).

Vydání knihy finančně podpořila Akademie věd České republiky.

Recenzenti:

Doc. PhDr. Jiří Militký, Ph.D., DSc.

PhDr. Ján Rajtár, CSc.

Vědecká rada řady Archeologie barbarů:

Eduard Droberjar, Kristian Elsček, Balázs Komoróczy, Jiří Militký, Maciej Karwowski, Vladimír Varsík

A R ' J 3 Archeologický ústav
AV ČR, Brno

© Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., 2021

ISBN 978-80-7524-047-7

ISSN 1804-1345

OBSAH

Předmluva	11
I. GERMÁNSKÁ SÍDLIŠTĚ A NOVÉ NÁLEZY Z DOBY ŘÍMSKÉ	
Zdeněk Beneš Mlékojedy – sídliště z počátku doby římské ve středních Čechách a některé jeho chronologické a kulturně-historické souvislosti	15
<i>Mlékojedy – settlement site from the beginning of the Roman Period in Central Bohemia and its chronological and cultural context</i>	32
Balázs Komoróczy – Marek Vlach – Michaela Zelíková – Jozef Sedláček Využití záznamu oddělených spekter a interpretačních možností multispektrálních dat v kontextu protohistorie středního Podolí	35
<i>Use of Separate Spectra Records and Interpretation Possibilities of Multispectral Data in the Context of Protohistory of the Middle Thaya Region</i>	48
Vladimír Varsík Kvádske sídliská a horizont markomanských vojen	51
<i>Die quadischen Siedlungen und der Horizont der Markomannenkriege</i>	63
Kamil Švaňa – Peter Šimčík Nové objavy zo sídlisk z mladšej a neskorej doby rímskej v regióne strednej Torysy	65
<i>New Late Roman Settlement Finds in the Middle Torysa Region</i>	83
Petra Chebenová – Matúš Melo Osídlenie z mladšej doby rímskej v Branove	85
<i>Late Roman Period Settlement in Branovo</i>	107
Magdalena Piotrowska Zróźnicowanie konstrukcyjne studni ze stanowiska Kwiatków 11/20, gmina Brudzew. Wstępne wyniki badań	109
<i>Diversification of wells structures from site Kwiatków 11/20, Brudzew commune. Preliminary research results</i>	117
Andrzej Michałowski – Milena Teska – Adam Telązka Władczyni piecowiska. Odkrycie cmentarzyska kurhanowego kultury wielbarskiej i śladów produkcji żelaza w Mirosławiu stan. 37, pow. pilski, woj. wielkopolskie, Polska	121
<i>The Lady of the Furnace. Discovering the Barrow Cemetery of Wielbark Culture and the Traces of Iron Production in Mirosław Stan. 37, Pow. Pilski, Wielkopolskie Voivodship, Poland</i>	128
Katarína Hladíková Nové nákončí picích rohov z doby rímskej z priestoru južného Záhoria	131
<i>Neue Funde von Trinkhornendbeschlügen aus dem unteren Marchgebiet</i>	142
Petr Zavřel Nové nálezy z doby římské z výšinných poloh v jižních Čechách	145
<i>Neue römische Funde aus der Höhenanlagen in Südböhmen</i>	167
Marek Budaj – Boris Stoklas Nové nálezy římských mincí z germánských sídlisk a z predpolia kastelu v Iži	171
<i>Neue Funde römischer Münzen aus den germanischen Siedlungen und dem Vorfeld des Kastells in Iža</i>	192
Arkadiusz Dymowski – Kyryło Myzgin „Wspólna waluta” barbarzyńców? Barbarzyńskie naśladownictwa denarów rzymskich z okresu Cesarstwa w skarbach znalezionych w Europie Środkowej, Wschodniej i Północnej	195
<i>The “Common Currency” of the Barbarians? Barbarian Imitations in Hoards of Roman Imperial Denarii Found in Central, Eastern, and Northern Europe</i>	216

II. VOJENSTVÍ A MILITARIA DOBY ŘÍMSKÉ

Eduard Droberjar Römische Schwerter aus dem germanischen Gräberfeld von Třebusice (Mittelböhmen)	221
<i>Římské meče z germánského pohřebiště v Třebusicích (střední Čechy)</i>	242
Milena Teska – Mateusz Frankiewicz – Daniel Żychliński Element miecza...? Kościane znalezisko ze stanowiska Będlewo 20/27	245
<i>The Sword Element...? The Bone Artefact From Będlewo Site 20/27</i>	250
Adam Fojtík – Miroslav Popelka – Tomáš Zeman Germanische Reiter aus Roštění. Sporen aus einem neuentdeckten Brandgräberfeld im Vorfeld der Mährischen Pforte	253
<i>Germánští jezdci z Roštění. Ostruhy z nového žárového pohřebiště v předpolí Moravské brány</i>	269
Judyta Rodzińska-Nowak – Joanna Zagórska-Telega Wojownicy w drodze? Przykład cmentarzyska kultury przeworskiej w Prusieku, woj. podkarpackie	271
<i>Warriors on the Road? A Case of the Przeworsk Culture Cemetery in Prusiek, Podkarpackie Voivodeship</i>	281
Igor Bazovský – Marek Budaj – Radoslav Čambal – Zsolt Mráv – István A. Vida Three New Roman Military Diplomas from the Germanic Barbaricum North of the Danube	283
<i>Tri nové nálezy vojenských diplomov z germánskeho barbarika severne od dunaja</i>	291
Marek Olędzki – Andrzej Dubicki Dacia wobec naporu barbarzyńców w okresie wojen markomańskich. Casus Kostoboków i Hasdingów	293
<i>Dacia Facing the Barbarian Pressure During the Marcomannic Wars. Casus of Costoboci and Hasdingi</i>	303

III. KOMUNITY DOBY STĚHOVÁNÍ NÁRODŮ

Joan Pinar Gil Again on the transition from gentes to regna in the West: an alternative regard based on cost calculation and topography	307
<i>Znovu o přechodu od „gentes” k „regnum” na západě: hledisko založené na výpočtu nákladů a topografii</i>	319
Tomasz Gralak – Witold Waniek A burial ground from the Migration period from Tyniec nad Ślężą in Wrocław district	321
<i>Cmentarzysko z okresu wędrówek ludów z Tyńca nad Ślężą w powiecie wrocławskim</i>	343
Paweł Dąbrowski – Stanisław Gronkiewicz Annex 1	
The preliminary anthropological evaluation of skeletal remains from archaeological site in Tyniec nad Ślężą	347
<i>Wstępna ocena antropologiczna szczątków kostnych ze stanowiska archeologicznego w Tyńcu nad Ślężą</i>	351
Joanna Słomska-Bolonek Annex 2	
Textile from Tyniec nad Ślężą, Wrocław district, Lower Silesian Voivodeship	353
<i>Tkanina z Tyńca nad Ślężą, pow. Wrocław, woj. dolnośląskie</i>	355
Vladimír Turčan Smolenice-Molpír (okr. Trnava). Nálezy zo sťahovania národov	357
<i>Smolenice-Molpír (Bez. Trnava). Funde aus der Völkerwanderungszeit</i>	361

PŘEDMLUVA

„Zvláštny je vzťah ľudí k archeológii a archeológom. Ich činnosť v teréne je pre nezasvätených romanticky tajuplná, a v dnešnom pretechnizovanom veku sa v nej snažia nájsť kus sveta priekopníkov a objavovateľov neznáma. V náhode vidia zámer a v systematickej práci náhodnosť. Pravda je pritom kdesi uprostred: objav býva občas dielom šťastnej náhody, ale zväčša je výsledkom cieľavedomého snaženia archeológa a zdravej posadnutosti svojou prácou.“

K. Pieta, Liptovská Mara. Bratislava 1996, str. 9

Předkládaný svazek „Příspěvky k poznání barbarských komunit (Archeologie barbarů 2016 a 2018)“ vychází z přednášek a následných odborných diskusí, které zazněly na dvou mezinárodních konferencích, tj. na XII. Protohistorické konferenci „Archeologie barbarů“ v roce 2016 v Mikulově a na XIV. Protohistorické konferenci „Archeologie barbarů“ v roce 2018 v Brně. Zatímco tématem mikulovského setkání byly hlavně přechodné a zánikové horizonty zjišťované především v sídlištním kontextu, brněnská konference se zaměřila zejména na problematiku vojenství, zbraní a jejich nositelů. Tuto tematickou pestrost reflektuje též rozdělení předkládaného svazku do tří hlavních částí, věnovaných germánským sídlištím a novým nálezům z doby římské, vojenství a militariím doby římské, resp. komunitám doby stěhování národů.

Již v roce 2016 se stálý organizační tým Protohistorických konferencí „Archeologie barbarů“ rozhodl, že charakter každoročně konaných setkání dozná určitých změn. V zájmu zajištění dostatečného prostoru jak pro přípravu účastníků, tak zejména na editování a tisk tradičního publikačního výstupu, bylo rozhodnuto o konání větších konferencí zaměřených na přesně definovaná nosná témata s dvouletou periodicitou. Od této doby pořádáme vždy jeden rok tzv. velké Barbary s pokud možno co nejvíce tematicky soustředěným publikačním výstupem a následující rok vždy tzv. malé Barbary. Jejich téma není předem blíže vymezeno a poskytují všem zájemcům prostor pro prezentaci nejnovějších výzkumných výsledků z celé tematické šíře středoevropské protohistorické archeologie. V roce 2020 pandemie koronaviru Covid-19 neumožnila uspořádání plánované velké tematické konference, čímž došlo i k posunu v periodicitě střídání tzv. velkých a malých Barbarů. V letošním roce se XVI. konference s hlavním tématem „Barbaři a jejich elity (sídla, hroby, artefakty)“ uskutečnila za hojné účasti zájemců na Trnavské univerzitě, která poskytla skvělý prostor pro prezentaci důležitých referátů, z nichž bude v následujícím roce vytvořen další svazek řady Archeologie barbarů.

Touto cestou by chtěli editoři ještě jednou poděkovat všem autorům, kteří dodali své rukopisy do této publikace, a kteří zároveň měli dostatek trpělivosti s průtahy při jejím dokončení a vydání.

V roce 2021 oslavil významné životní jubileum PhDr. Karol Pieta, DrSc., významná osobnost slovenské a evropské protohistorické archeologie. Editoři si dovolují jménem svým i jménem všech autorů dedikovat tuto publikaci k jeho narozeninám a současně milému Karolovi popřát vše nejlepší, hodně zdraví a sil do dalších let! Ad multos annos!

V Brně, 2021

Eduard Droberjar, Balázs Komoróczy

**Příspěvky k poznání barbarských komunit
(Archeologie barbarů 2016 a 2018)**

Eduard Droberjar, Balázs Komoróczy (eds.)

Redakce: Eduard Droberjar, Balázs Komoróczy, Johana Malíšková, Pavla Růžičková, Michaela Zelíková

Technická redakce, sazba, obálka: Pavla Růžičková

Jazykové korektury: Eduard Droberjar, Balázs Komoróczy

Tisk: Azu design s. r. o., Bayerova 806/40, 602 00 Brno

Spisy Archeologického ústavu AV ČR Brno 70

Odpovědný redaktor: Lumír Poláček

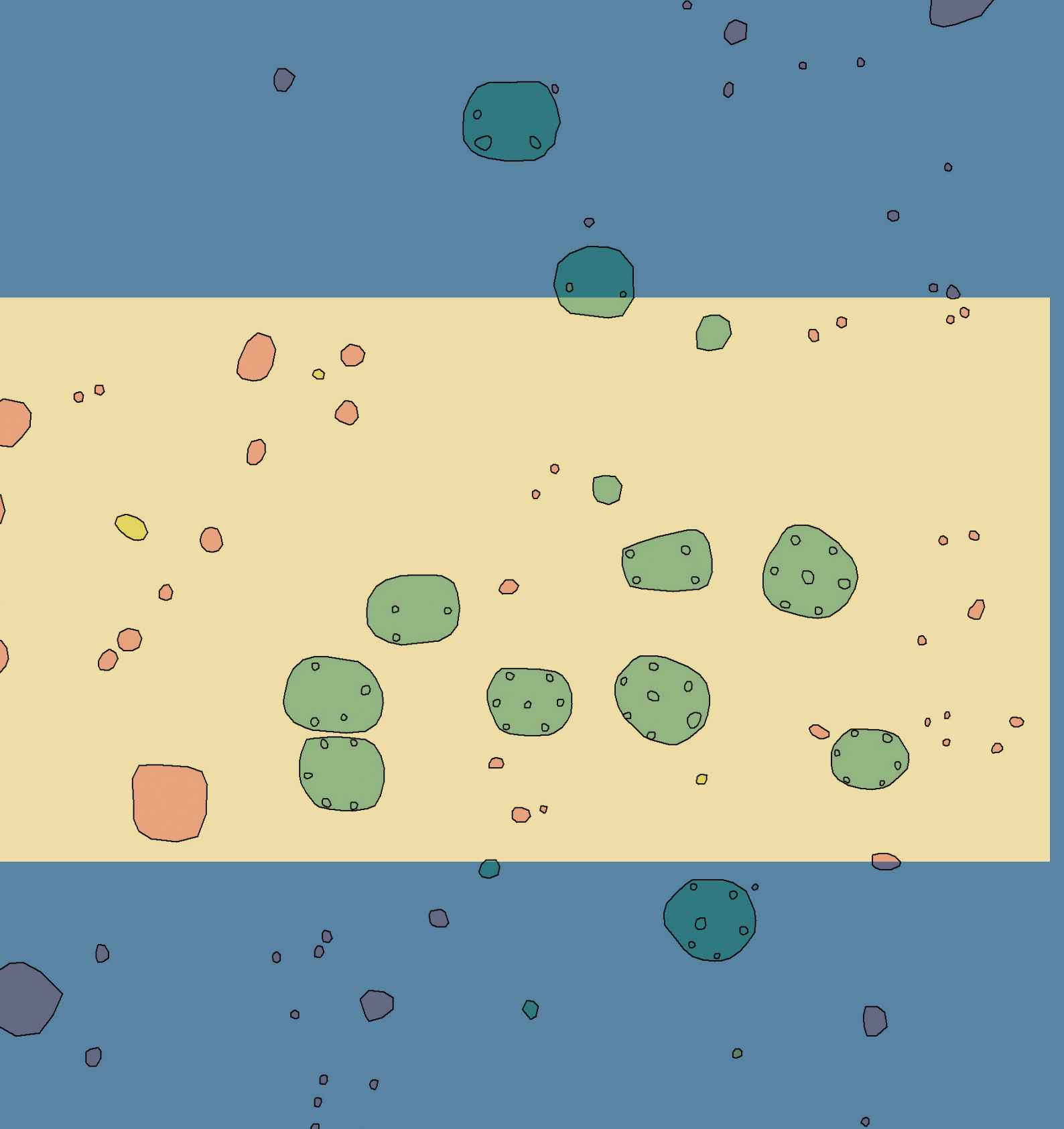
ISSN 1804-1345

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Čechyňská 363/19, 602 00 Brno, www.arub.cz

Brno 2021

ISBN 978-80-7524-047-7

ARJ3 Archeologický ústav
AV ČR, Brno

ISBN 978-80-7524-047-7
Spisy Archeologického ústavu AV ČR Brno 70
2021